

Na inicijativu Hrvatskoga entomološkog društva okupilo se u organiziranju skupa jedanaest hrvatskih znanstvenih ustanova i udruga: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti - Razred za prirodne znanosti, Hrvatsko biološko društvo, Hrvatsko prirodoslovno društvo, Hrvatsko ekološko društvo, Hrvatsko entomološko društvo, Biološki odsjek Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zavod za biologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zavod za poljoprivrednu zoologiju Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatski prirodoslovni muzej i Hrvatski odbor projekta "Čovjek i biosfera".

Otvaranje skupa u Staroj gradskoj vijećnici pozdravili su brojni gosti i prijatelji koji su prigodnim riječima i predajom darova čestitali profesoru Zdravku Lorkoviću. Ženski zbor Slovenskog doma u Zagrebu otpjevao je nekoliko pjesama. Podsjetio bih na riječi koje sam uz čestitke i najbolje želje prof. Zdravku Lorkoviću uputio i sudionicima Simpozija uz dobrodošlicu i želju da susret bude poticaj i ohrabrenje za novi rad: *Sadržaj (Zbornika) ukazuje na svu složenost i interdisciplinarnost u traženju odgovora na neizmjenjivi broj pitanja. Svojim neumornim radom, zamišlima i suradnjom, profesor Zdravko Lorković pomaže nam svima. Na ovom Simpoziju, uz njegovo aktivno sudjelovanje, tragat ćemo i dalje za odgovorima iz složenog sustava Prirode. Podsjetit ćemo se njegovog doprinosa znanosti u svijetu i Hrvatskoj.*

U radu skupa sudjelovalo je više od 100 sudionika, kao i brojni gosti. Sudjelovali su ugledni inozemni entomolozi: Iz Austrije (H. Malicky); Japana (K. Ito); Makedonije (V. T. Krpač i B. Mihajlova); Njemačke (S. Wagnen); Poljske (A. W. Skalski) i Slovenije (M. Bagola, J. Carnelutti, B. Drovenik, I. Kos, V. i V. Masten, S. Matvejev i T. Novak). Iz Mađarske je trebao doći Z. Varga ali je javio da je imao prometnu nesreću. Nažalost, treba zabilježiti da je Andrzej W. Skalski, koji je na Simpoziju u čast profesora Lorkovića opisao i imenovao novu fosilnu vrstu leptira (*Oegoconites lorkovici*), umro već 1996. god. (Nota lepid. 20(1/2): 137-144, 1997).

Ukupno je 174 autora i suautora prijavilo predavanja i priopćenja. Održano je 10 plenarnih predavanja i 39 usmenih priopćenja po sekcijama, a na posterima je prikazano 35 priopćenja o kojima je raspravljeno na posebnim sjednicama. Prije skupa, kao i nakon skupa, o radu i obljetnicama profesora Lorkovića ili o skupu, objavljeno je nekoliko članaka (BRITVEC, B., 1995; Glasnik zaštite bilja 18(4): 196-198. i 211-213.; EITSCHBERGER, U., Atalanta, 1995, 26(1/2): 1-2; KUČINIĆ, M., 1996, Natura Croatica 5(4): 383-384.; M.M. (MACELJSKI, M.) 1995, Glasnik zaštite bilja 18(6): 353-354); ŠERMAN, D. et al., 1995, Periodicum biologorum 97(4): 257-271.).

Zanimljiv je broj održanih priopćenja po sekcijama (u zagradi entomološke teme): plenarna predavanja: 10 (5); genetika, evolucija: 22 (4); fauna, flora, biogeografija: 19 (10); ekologija: 23 (4); sistematika: 7 (1); ostale teme 13.

Slavljenik, profesor Zdravko Lorković, bio je i aktivni sudionik Simpozija, održao je zaključno predavanje simpozija: *Vitalnost nasuprot sterilnosti interspecijskih F1 hibrida* nakon kojeg se razvila šira i plodna diskusija uz sudjelovanje profesorovih bivših učenika i suradnika, od kojih nekoliko i danas s njim aktivno surađuje.

Predzadnjeg dana popodne prikazane su nove multimedijске tehnologije (WWW, CD-ROM, Video) te je održan dobro posjećen Okrugli stol na temu: Nove multimedijске tehnologije u biološkim znanostima. T. Nikolić je prikazao web stranice Botaničkog instituta u Zagrebu o hrvatskim servisima biodiverziteta i zaštite okoliša. B. Milošević je govorio o novim tehnologijama i nekim mogućnostima primjene (projekti ETI/UNESCO i drugi).

Uz pokrovitelja skupa, Gradsku skupštinu Grada Zagreba, održavanje skupa financijski su pomogli: Ministarstvo znanosti i tehnologije Republike Hrvatske, Končar elektronika i informatika d.d., Bc institut za oplemenjivanje i proizvodnju bilja d.d., Šumarski institut Jastrebarsko, kao i Hrvatski prirodoslovni muzej, Zavod za zaštitu bilja u poljoprivredi i šumarstvu Republike Hrvatske, Hrvatsko biološko društvo, Hrvatsko entomološko društvo, Rado & Straus d. o. o. i entomolog g. K. Ito (Japan), a svojim su radom pomogli brojni volonteri i studenti. Hrvatsko je biološko društvo kao glavni organizator izdalo Zbornik sažetaka priopćenja na 143 str., ISBN 953-6241-02-1, (ur. Nikola Ljubešić).

Upoznavanju, druženju i izmjeni iskustava pomogli su i domjenak održan prvoga dana u Staroj gradskoj vijećnici, kao i društvena večera kod "Starog fijakera". Organizacijski je odbor prebrodio poteškoće koje su se javile u zadnjem času (iznenadni izbori za Gradsku skupštinu, promjene dvorana).

Rezultat su održanog znanstvenog skupa radovi koji su objavljeni ili će biti objavljeni u časopisima Periodicum biologorum, Natura Croatica, Entomologia Croatica i drugima. Iskustva koja ostaju mladim sudionicima skupa još su jedan doprinos ovakvog interdisciplinarnog skupa, za koji nam je povod dao svojim izuzetnim radom profesor Zdravko Lorković.

B. Milošević, Zagreb

XX. međunarodni entomološki kongres, Firenca, 25. - 31. VIII. 1996.

U cilju okupljanja i suradnje velikog broja entomologa, još je 1910. godine organiziran prvi svjetski entomološki kongres u Bruxellesu. Slijedili su kongresi u Oxfordu, Zürichu, Parizu, Ithaci (SAD), Madridu, Berlinu, Stockholmu, Amsterdamu, Montrealu, Beču, Londonu, Moskvi, Canberri, Washingtonu, Kyotu, Vancouveru, Hamburgu i Bejingu. Ovom, dvadesetom kongresu, prisistvovalo je oko 5000 sudionika - entomologa iz blizu stotinu različitih zemalja.

Bilo je prijavljeno više od 3000 priopćenja, od čega oko polovica otpada na postere. Priopćenja su bila svrstana u slijedeće sekcije:

1. Sistematika i filogenija; 2. Biogeografija i biodiverzitet; 3. Morfologija i ultrastruktura; 4. Reprodukcijska i razvoj; 5. Biologija stanice, fiziologija i biokemija; 6. Neuroznanosti; 7. Imunitet kod kukaca; 8. Genetika i evolucijska entomologija; 9. Molekularna biologija i genetsko inženjerstvo; 10. Ekologija i dinamika populacije; 11. Entomologija specijalnih sredina; 12. Etologija; 13. Socijalni kukci; 14. Apidologija i dudov svilac; 15. Poljoprivredna entomologija; 16. Šumarska entomologija; 17. Entomologija tropa; 18. Urbana entomologija i entomologija uskladištenih proizvoda; 19. Ekologija pesticida, rezistentnost i toksikologija; 20. Entomofagni kukci i biološko sibživanje; 21. Opća i primijenjena patologija kukaca; 22. Integrirana zaštita bilja; 23. Medicinska i veterinarska entomologija; 24. Entomologija za treće tisućljeće.

Hrvatski su entomolozi sudjelovali sa slijedećim priopćenjima - posterima:

R. Dobrinčić i J. Igrc Barčić prikazale su utjecaj subletalnih doza kemijskih insekticida na učinkovitost kemijskih insekticida;

K. Žanić, J. Igrc Barčić i S. Kačić prikazale su vrste i brojnost zlatooka (Chrysopidae) u dalmatinskim maslinicima;

E. Raspudić i M. Ivezić iznijele su podatke o kalifornijskom tripsu;

M. Ivezić, E. Raspudić i D. Horvat prikazali su intenzitet pojave kukuruznog moljca u posljednja tri decetljeća u Hrvatskoj;

I. Kalinović, J. Martinčić, V. Ilić i V. Guberac izložili su podatke o insekticidnosti nekih biljnih tvari na štetnike u uskladištenim proizvodima;

S. Leiner i F. Perović prikazali su vertikalnu distribuciju Symphyta na Velebitu, a

F. Perović i S. Leiner index Symphyta Hrvatske.

M. Maceljski, Zagreb

X. godišnja skupština Hrvatskoga entomološkog društva održana je u Zagrebu 4. svibnja 1996. god. u Šumarskom domu.

Skupštinu je u 10.40 otvorio predsjednik Bogomir Milošević. Sudionici su odali počast umrlim članovima društva i braniteljima i žrtvama Domovinskog rata. Od 116 članova nazočan je bio 31 član te su u skladu sa Statutom, prije nastavka, održana tri tematska predavanja:

- Bogomir Milošević: Biološka raznolikost i biosistematika - danas i u budućnosti;

- Milan Maceljski: Štetne pridošlice u hrvatskoj entomofauni;

- Branko Britvec: Arnošt Grund (1866 - 1929) - kazališni komičar i redatelj, lepidopterolog i filatelist.

Nakon tih zanimljivih referata u 12.40 nastavljen je rad skupštine prema dnevnom redu koji je dostavljen članovima uz pozive. Prihvaćen je Poslovnik i u radno predsjedništvo izabrani su Nada Grgurić i Ivan Mikloš, a za zapisničara Snježana Vujčić-Karlo.

Izvještaj o radu za razdoblje od 1993. do 1996. bio je ranije dostavljen članovima. U tom je razdoblju umrlo je 8 članova (Milena Dakić-Šket, Dinko Bajić, Katarina Opalički, Duško Brnetić, Vojislav Srdoc, Jure Žderić, Anđelka Jelić i Ivan Žuvić). Ispisao se jedan član. Primljeno je 11 novih članova. Ukupno društvo ima 112 redovnih članova i 4 počasna. Oko 30% je umirovljenika. Imamo 42 agronoma, 38 biologa, 20 šumara, 8 veterinaru i medicinaru i 4 ostalih struka. Dva su člana akademici i 43 su doktori i magistri. Upravni je odbor održao 9 sjednica i obavio sve propisane poslove - usvojen je pročišćeni tekst Statuta, pribavljeno rješenje o novom razvrstavanju djelatnosti i otvoren je devizni račun kod Zagrebačke banke. U Osijeku je 5. ožujka 1993. god. osnovana podružnica koja je uspješno djelovala organiziranjem tematskih predavanja. U financiranju društva bilo je znatnih poteškoća jer se pripomoć Ministarstva znanosti i tehnologije smanjivala ili je znatno kasnila te je npr. za aktivnost u 1995. god. doznačena tek 28. prosinca 1995. god. (4.925 kn). Predstavnici društva sudjelovali su u radu Hrvatskoga prirodoslovnog društva (Veliko vijeće: P. Durbešić i B. Milošević; Malo vijeće: P. Durbešić). U izvještaju se dalje navodi da je

nakon duljih priprema tiskan prvi broj novog znanstvenog časopisa **Entomologia Croatica** uz financijsku potporu tvrtke Agrokor d.d. Knjižnica je radila u vrlo otežanim uvjetima, nepovoljno smještena u petom paviljonu Agronomskog fakulteta, bez knjižničara i s malim sredstvima. Unatoč poteškoća nastavljena je razmjena s inozemnim knjižnicama, iako znatno slabija. Pripremljen je nacrt kompjutoriziranog kataloga ali je još potrebna i revizija fonda knjižnice.

Održana su tri znanstvena skupa: Drugi entomološki kolokvij "Entomofauna Hrvatske 1992" i savjetovanje "Entomologija u Republici Hrvatskoj" održani su 15. - 16. listopada 1992. god. s 14 referata i 50-tak sudionika, kada je održana i X. god. skupština (v. Entomol. Croat. 1: 66-68). Simpozij Fauna tla održan je od 16. do 17. veljače 1994. god. s 20 referata i 71 sudionikom (v. Entomol. Croat. 1: 68-69), a Simpozij u počast Zdravka Lorkovića održan je od 6. do 8. studenog 1995. u Zagrebu (v. Entomol. Croat. 2). Treći je kolokvij o hrvatskoj entomofauni odgođen za 1997. god. Temeljna sredstva za organizaciju skupova dala je Ministarstvo znanosti i tehnologije RH.

Osim u podružnici u Osijeku gdje je bilo više sastanaka, u Zagrebu je održan samo jedan tematski sastanak i to s malim odazivom. U suradnji s INA-INFO 21. 5. 1993. članovi su mogli vidjeti prikaz sustava GIZIS.

Pokušalo se doći do sredstava sudjelovanjem na lokalnim i međunarodnim natjecanjima. Od 9 naših prijedloga projekata (zaštita prirode i dr.) prihvaćena su na natjecanjima i ostvarena samo dva projekta: "Radionica 1. radne grupe za zaštitu prirode" dijelom financiran od Regionalnog ekološkog centra u Budimpešti u 1994. god. (425 US\$). Voditelji su bili B. Milošević i F. Perović, sudjelovalo je 10 učenika, studenata i biologa. Održano je 15 sastanaka u ustupljenim prostorijama pokreta prijatelja prirode "Lijepa naša" u Zagrebu, Demetrova 11. i na terenu u Turopolju. Umnožena su razna pomagala (članci, upute, ključevi, priručnik) a sudionicima je plaćen je trošak prijevoza. Projekt "Pripreme servisa biosistematike" potpomogao je Institut otvoreno društvo - Hrvatska u 1995/1996. god. dodjelom sredstava za nabavu knjiga, ključeva na disketama i pribora za sabiranje i prepariranje (3515 US\$). Voditelj je bio B. Milošević.

Hrvatsko je entomološko društvo nastojalo razvijati suradnju s tijelima državne uprave i sveučilištima. U 1993. god. radila je *ad hoc* radna grupa i za Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva pripremila opširan elaborat s primjedbama na nacrt Zakona o zaštiti bilja. Za Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva B. Britvec je u suradnji s prof. B. Cvjetkovićem izradio priručnik: "Biljke domaćini prenositelji karantenskih biljnih bolesti, kukaca i nematoda te njihovi vektori" (1996). Pojedini su članovi sudjelovali u ekspertnim grupama Saborskih odbora (P. Durbešić, B. Milošević). Nažalost prestala je djelovati radna grupa za zaštitu prirode koja je radila pri Zavodu za zaštitu prirode. Ministarstvo prosvjete nije odgovorilo na našu ponudu za sudjelovanje u izradi nastavnih programa. Rektorat Sveučilišta u Zagrebu nije prihvatio našu podršku referatu prof. I. Mikloša (1993) kojim je upozorio na zabrinjavajuću situaciju smanjivanja broja nastavnog osoblja entomologa na Šumarskom fakultetu. Na više inozemnih adresa upućen je apel za pomoć Poljoprivrednom fakultetu u Osijeku (v. Entomol. Croat., 1995, Vol. 1: 65), apel je dijeljen na skupovima u Ljubljani (1993) i Amsterdamu (1995) te postavljen na Internet. U razdoblju između dvije skupštine bilo je i drugih aktivnosti od kojih neke još nisu dale značajnije rezultate (anketa o sistematičarima, smještaj knjižnice) ili se tek sada ostvaruju (prikupljanje bibliografije i dr.).

Brojni naši članovi sudjelovali su na inozemnim skupovima s referatima i posterima. Prof. dr. Zdravko Lorković, u pratnji B. Britveca, bio je gost IX. kongresa Europskog društva lepidopterologa (SEL) u Češkom mjestu Lednice na Moravi 5 - 9. rujna 1994. god., kao počasni član toga društva.

Na poziv organizacije BioNET-INTERNATIONAL (London) koja promiče identifikacije kukaca, nematoda i mikroorganizama, B. Milošević je sudjelovao na skupu regionalnog ogranka EuroLOOP u Amsterdamu 1995. god. kao predstavnik HED-a, utemeljitelja organizacije. Na naš prijedlog (1991, 1994, 1995) i uz podršku J. Carneluttija (Ljubljana) na sastanku SIBEC u Budimpešti (1996) Franjo Perović je kao predstavnik iz Hrvatske primljen za člana Odbora za organizaciju simpozija o srednjeevropskoj entomofauni. Nekoliko naših članova učlanilo se u Društvo europskih entomologa (ESE). Dobra je bila i stalna suradnja sa Slovenskim entomološkim društvom "Štefana Michielija".

Predsjednik Nadzornog odbora Stjepan Keglević pročitao je izvještaj Nadzornog odbora i predložio da se predsjedniku i Upravnom odboru dade razrješnica. U raspravi o izvještajima sudjelovalo je više članova te su izvještaji uz manje dopune prihvaćeni.

U postupku pripreme Skupštine Upravni je odbor za novoga predsjednika kandidirao akademika Milana Maceljskog; drugih prijedloga nije bilo. M. Maceljski je potom iznio svoj prijedlog programa: 1. osigurati prostorije za rad društva i smještaj knjižnice; 2. aktivirati rad uredničkog odbora i društva na izdavanju časopisa; 3. rad na katalogu knjižnice i bibliografijama; 4. podijeliti posao za izradu kataloga faune; 5. organizirati entomološki kolokvij 1997; 6. organizirati redovite sastanke sa stručnim temama (zaposavljena medicinska i veterinarska entomologija); 7. proširiti članstvo, premalo je mladih članova; osnovati podružnicu u Splitu; 8. nastaviti rad s mladim entomolozima; 9. unaprijediti i nastaviti

međunarodne veze; 10. prihvatiti će se i novi prijedlozi za rad. Potom je M. Maceljski aklamacijom izabran za predsjednika. M. Maceljski je zahvalio na povjerenju i u skladu s odredbama Statuta predložio članove Upravnog odbora: tajnica Jasminka Igrc Barčić, blagajnik Boris Hrašovec, knjižničarka Renata Dobrinčić, članovi Paula Durbešić, Bogomir Milošević, Franjo Perović, Snježana Vujčić-Karlo i Vlasta Žlof. Predsjednici podružnica su također članovi Upravnog odbora. Prijedlog M. Maceljskog prihvaćen je aklamacijom.

U Nadzorni su odbor izabrani Branko Britvec, predsjednik, Miroslav Harapin i Stjepan Keglević, članovi. Skupština je ovlastila Upravni odbor da sastavi plan rada i proračun i izabere članove odbora za natječaj "Entomološke teme" i članove stalnih radnih grupa.

Nakon kraće rasprave potvrđeno je članstvo Hrvatskog entomološkog društva u međunarodnoj udruzi "BioNET-INTERNATIONAL/EuroLOOP" i predloženo da se HED učlani u Društvo europskih entomologa kao pridruženi član.

U ime Hrvatskoga ekološkog društva i Hrvatskog prirodoslovnog društva rad društva je pozdravila i podržala Paula Durbešić, predsjednica Hrvatskog ekološkog društva.

Na kraju rada Skupštine, novi je predsjednik Milan Maceljski zahvalio dosadašnjem predsjedniku Bogomiru Miloševiću i članovima uprave društva na radu i održavanju aktivnosti društva u proteklim teškim uvjetima, te pozvao sve članove da sudjeluju u aktivnostima društva. Skupština je završila u 14 sati.

S. Vujčić-Karlo i B. Milošević, Zagreb